

ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

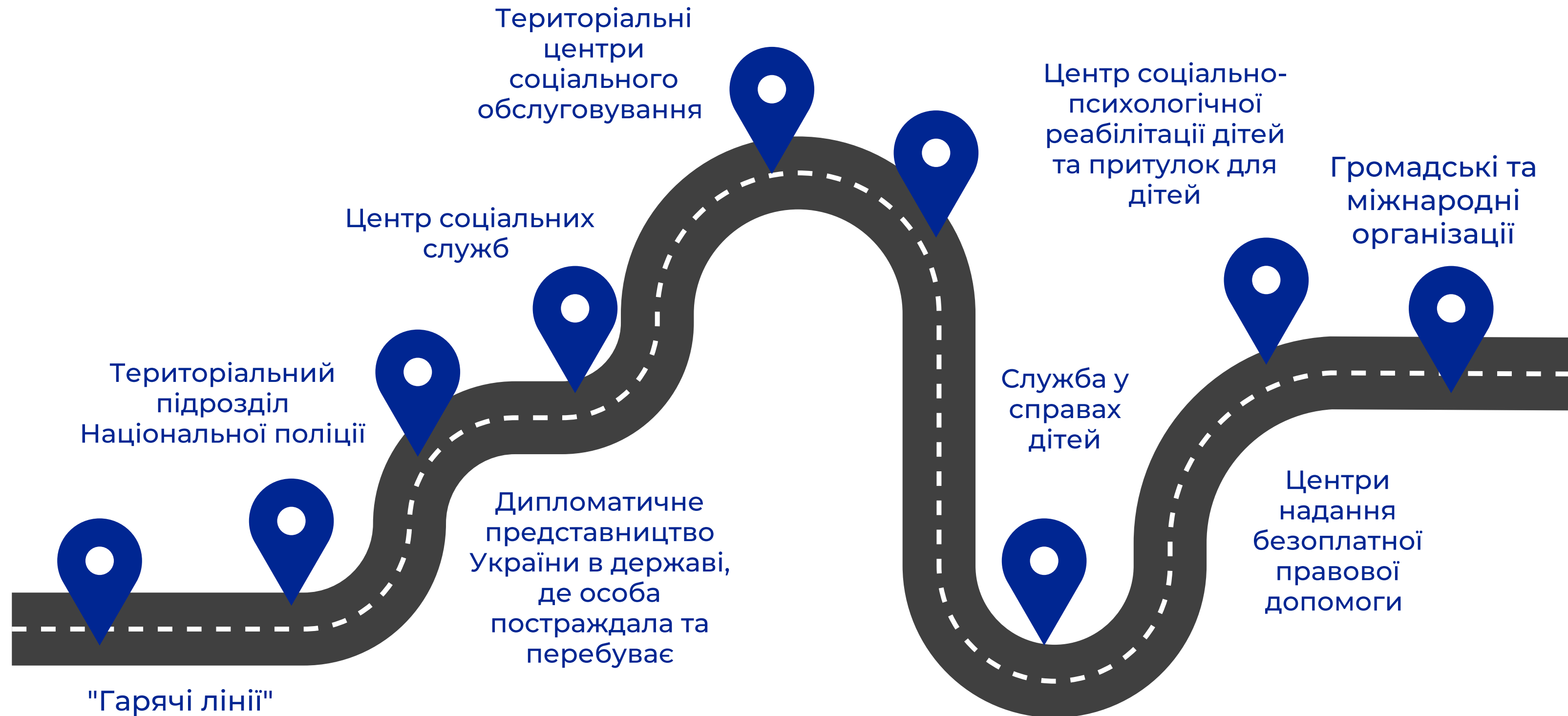

Нацсоцслужба – є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику з питань запобігання та протидії торгівлі людьми.

Відповідно до підпункту 9 пункту 4 Положення про Національну соціальну сервісну службу України, затвердженого постановою КМУ від 26 серпня 2020 № 783, Нацсоцслужба для виконання визначених для неї завдань з питань запобігання та протидії торгівлі людьми:

- 01** забезпечує виконання Державної соціальної програми протидії торгівлі людьми
- 02** проводить перевірку та моніторинг діяльності суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми
- 03** координує та контролює діяльність закладів, що надають допомогу особам, які постраждали від торгівлі людьми, в тому числі направляє до закладів осіб, які постраждали від торгівлі людьми за кордоном та повертаються в Україну, в разі необхідності надання їм тимчасового притулку
- 04** приймає рішення про встановлення/відмову у встановленні, продовження/відмову у продовженні, позбавлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми
- 05** бере участь у підготовці щорічної доповіді про стан здійснення заходів у сфері протидії торгівлі людьми
- 06** здійснює заходи, спрямовані на усунення передумов торгівлі людьми

Установи, до яких можна звернутися за допомогою особи, яка вважає себе постраждалою від торгівлі людьми

До мережі закладів, що надають допомогу особам, які постраждали від торгівлі людьми, відповідно до законодавства належать:

798

центри надання
соціальних
послуг

271

територіальний
центр соціального
обслуговування
(надання
соціальних послуг)

19

центри соціально-
психологічної
допомоги

2

центри соціально-
психологічної
реабілітації

Також до мережі закладів, в яких постраждали від торгівлі людьми можуть отримати допомогу, належать і **спеціалізовані служби надання допомоги постраждалим від домашнього насильства та насильства за ознакою статі:**

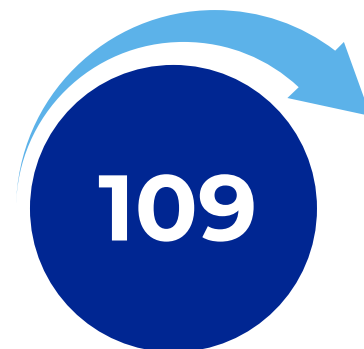
726

мобільні бригади соціально-психологічної допомоги постраждалим особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі

115

спеціалізовані служби первинного соціально-психологічного консультування осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі

109

денні центри соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі

108

кризові кімнати

58

притулки

ПРАВА ОСОБИ, ЯКА ПОСТРАЖДАЛА ВІД ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Особа, якій встановлено статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, має право на забезпечення особистої безпеки, поваги, а також на безоплатне одержання:

інформації щодо своїх прав та можливостей, викладеної мовою, якою володіє така особа

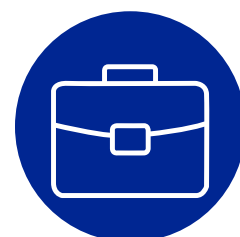
медичної, психологічної, соціальної, правової та іншої необхідної допомоги

тимчасового розміщення, за бажанням постраждалої особи та у разі відсутності житла, в закладах допомоги для осіб, які постраждали від торгівлі людьми, на строк до трьох місяців, який у разі необхідності може бути продовжено за рішенням місцевої державної адміністрації, зокрема у зв'язку з участю особи в якості постраждалого або свідка у кримінальному процесі

відшкодування моральної та матеріальної шкоди за рахунок осіб, які її заподіяли, у порядку, встановленому Цивільним кодексом України

одноразової матеріальної допомоги у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України

допомоги у працевлаштуванні, реалізації права на освіту та професійну підготовку

ПРАВА ОСОБИ, ЯКА ПОСТРАЖДАЛА ВІД ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Іноземець та особа без громадянства, якій встановлено статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми на території України, крім передбачених частиною першою цієї статті прав, має також право на:

- 01** безоплатне отримання послуг перекладача
- 02** тимчасове перебування в Україні строком до трьох місяців, який може бути продовжено у разі необхідності, зокрема у зв'язку з їхньою участю в якості постраждалих або свідків у кримінальному процесі
- 03** постійне проживання на території України в порядку, встановленому законодавством

Якщо у суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, існують обґрунтовані підстави вважати, що життю, фізичному чи психічному здоров'ю або свободі та недоторканності особи, яка постраждала від торгівлі людьми та є іноземцем або особою без громадянства, **загрожуватиме небезпека у разі повернення її в країну походження після завершення строку її перебування в Україні**, в установленому порядку цій особі може бути продовжено статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми, що є підставою для одержання дозволу на перебування на території України до припинення таких обставин

ПРАВА ОСОБИ, ЯКА ПОСТРАЖДАЛА ВІД ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

Надання допомоги особі, яка постраждала від торгівлі людьми, не залежить від:

звернення такої особи до правоохоронних органів та її участі у кримінальному процесі

наявності у такої особи документа, що посвідчує особу

РОЛЬ МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ У ПРОЦЕДУРІ ВСТАНОВЛЕННЯ СТАТУСУ ОСОБИ, ПОСТРАЖДАЛОЇ ВІД ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 8 ЗУ «Про протидію торгівлі людьми» місцеві державні адміністрації відповідно до визначених в установленому порядку повноважень у сфері протидії торгівлі людьми відповідно до визначеної Кабінетом Міністрів України процедури беруть участь у роботі щодо встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми

Згідно з Порядком встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2012 р. № 417, особа, яка вважає себе постраждалою від торгівлі людьми, подає за місцем перебування до місцевої держадміністрації заяву про встановлення статусу

Голова місцевої держадміністрації визначає структурний підрозділ, відповідальний за проведення процедури встановлення статусу, та відповідальну посадову особу згідно з розподілом функціональних обов'язків

Процедура набуття та встановлення статусу особи передбачає такі етапи:

01

ПОДАННЯ ЗАЯВИ

за місцем перебування до
місцевої державної адміністрації

- Якщо постраждала особа не володіє українською мовою така заява заповнюється за участю перекладача
- Для встановлення статусу дитині заява подається до місцевої держадміністрації її законним представником або собою, якій стало відомо про таку дитину
- Іноземцеві або особі без громадянства у разі подання заяви до місцевої держадміністрації видається протягом двох робочих днів довідка про звернення для встановлення статусу, яка є підставою для звернення до територіальних органів або підрозділів ДМС для реєстрації

02

ПРОВЕДЕННЯ СПІВБЕСІДИ*

працівником держадміністрації протягом 3-ох днів після отримання заяви

- У процесі співбесіди складається опитувальний лист, з пунктами якого треба ознайомитись та підписати його
- Якщо особа не згодна з будь-якою інформацією, вона має право надати свої письмові зауваження. За можливості особі треба буде надати інші документи та матеріали щодо наявності підстав для встановлення статусу:
 - ✓ копії проїзних документів
 - ✓ довідку про перетин кордону
 - ✓ витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань
 - ✓ заяву до поліції та відповіді
 - ✓ медичні висновки тощо
- Якщо постраждала особа - дитина або недієздатна особа, то такі особи **мають право** на залучення до співбесіди перекладача, психолога, педагогічного працівника чи адвоката, про що робиться відмітка в опитувальному листі
- Якщо постраждала особа в заяві зазначила потребу в притулку та допомозі, держадміністрація, а також суб'єкти, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, невідкладно здійснюють заходи щодо забезпечення надання такій особі притулку, медичної, психологічної та іншої допомоги.
- У разі неможливості проведення співбесіди з постраждалою особою через її хронічне психічне захворювання, тимчасовий розлад психічної діяльності, недоумство або інший хворобливий психічний стан чи малолітство, посадова особа заповнює опитувальний лист на підставі особистих спостережень, показань свідків або інших даних.
- Посадова особа оформлює розписку про нерозголошення відомостей, отриманої під час співбесіди, згідно з формою, затвердженою Мінсоцполітики

*під час співбесіди можуть бути присутні родичі особи, яка вважає себе постраждалою

Особа, яка подала заяву та пройшла співбесіду, чекає поки уповноважені органи та їх посадові особи вчинять наступні дії:

■ **Оформляється облікова картка постраждалої особи**

(посадова особа оформляє її протягом двох робочих днів. Крім того, облікова картка особи може бути оформлена без співбесіди, яка є цивільним позивачем у кримінальному провадженні, або особи, що постраждала на території іншої держави, якщо це підтверджено результатами розслідування органів цієї країни - у такому випадку, посадова особа приймає заяву без проведення співбесіди)

■ **Проводиться перевірка інформації структурним підрозділом місцевої державної адміністрації**

(із залученням суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, до проведення у семиденний строк перевірки інформації, зазначеної в опитувальному листі, щодо її достовірності)

Реєстрація та розгляд поданих документів до Нацсоцслужби відбувається протягом п'яти робочих днів від дати їх реєстрації. Довідка про встановлення статусу реєструється у відповідному журналі.

За результатами Нацсоцслужба надсилає місцевій держадміністрації лист із повідомленням про:

- встановлення статусу або продовження строку дії статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми
- відмову у встановленні статусу або відмову у продовженні строку дії статусу особи, яка постраждала*

*місцева держадміністрація протягом п'яти робочих днів повідомляє про прийняте рішення особу, яка в свою чергу має право оскаржити його у суді

Перелік документів

для встановлення статусу постраждалої особи

1

Копія заяви особи, яка вважає себе постраждалою від торгівлі людьми

2

Копія заяви особи до правоохоронних органів про захист своїх прав та інтересів або копію повідомлення (заяви) посадової особи до правоохоронних органів про виявлений факт торгівлі людьми

3

Копія заповненого опитувального листа та облікової картки особи

4

Копія зауважень особи, яка вважає себе постраждалою від торгівлі людьми, перекладача, психолога чи педагогічного працівника та адвоката до змісту опитувального листа (у разі наявності)

Для громадян України

Документ, що посвідчує особу:

- паспорт громадянина України
- паспорт громадянина України для виїзду за кордон (зі сканованими печатками про перетин кордону) у разі, якщо особа перетинала кордон
- посвідчення особи на повернення в Україну
- тимчасове посвідчення громадянина України

КОПІЇ

Для осіб, які не є громадянами України

- посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон
- посвідка на постійне або тимчасове проживання
- посвідчення біженця
- проїзний документ біженця
- посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту
- картка мігранта

КОПІЇ

Інші документи (за наявності)

- Копії проїзних документів (наприклад, закордонний паспорт)
- Витяг з Єдиного реєстру досудових розслідувань та/або, у разі відсутності, запити місцевими державними адміністраціями до Національної поліції України, міграційної поліції, Офісу Генерального прокурора, СБУ
- Витяг про перетин державного кордону - у разі перетину державного кордону*
- Копія документу, що підтверджує перебування особи в полоні або на тимчасово окупованій території
- Медичні висновки
- Інформація щодо отримання допомоги від громадських та міжнародних організацій або перебування під супроводом
- Виписка з Єдиного реєстру осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, затверджена наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України від 15.02.2023 № 51
- Копії договорів, укладених у банках при оформленні кредитів на постраждалу особу, укладення договорів на програму по сурогатному материнству, які не виконувались у подальшому (невиплата коштів сурогатним матерям тощо)
- Інформаційні матеріали, що розміщувались у ЗМІ щодо виявлення факту втягнення особи у торгівлю людьми
- Інші документи (за потреби)

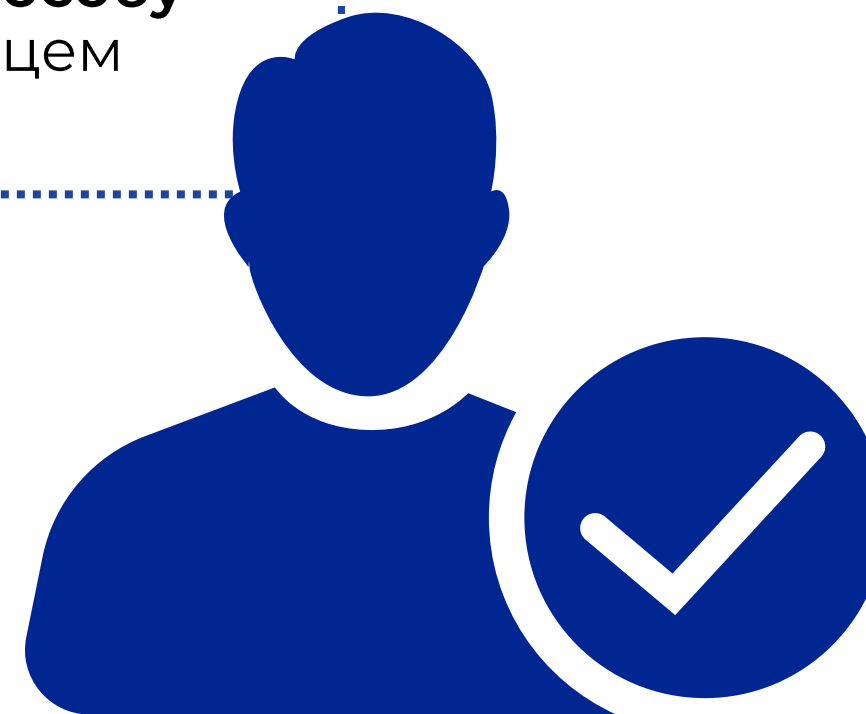
*подається за особистою письмовою заявою особи, яка перетинала кордон на адресу Адміністрації Держприкордонслужби та розглядається Головним центром обробки спеціальної інформації Державної прикордонної служби України

ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗАХОДИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

ПУНКТ 4

Порядку взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, затверджено постановою КМУ від 22 серпня 2012 р. № 783

Суб'єкт, якому в результаті його діяльності стало відомо про постраждалу особу, за згодою такої особи або її законного представника **направляє постраждалу особу до відповідного структурного підрозділу** місцевої держадміністрації за місцем перебування особи (далі - відповідальний підрозділ).

ВЗАЄМОДІЯ СУБ'ЄКТІВ, ЯКІ ЗДІЙСНЮЮТЬ ЗАХОДИ У СФЕРІ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

ПУНКТ 9

Порядку взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, затверджено постановою КМУ від 22 серпня 2012 р. № 783

Для отримання допомоги постраждала особа за місцем перебування подає до місцевої держадміністрації **заяву про встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми**, в установленому законодавством порядку.

У разі коли постраждала особа не зверталася та не бажає співпрацювати з органами Національної поліції, відповідальний підрозділ подає до органу Національної поліції **інформацію про вчинення злочину з поміткою про відмову** особи співпрацювати з відповідними органами.

Орган Національної поліції **розглядає зазначену інформацію та здійснює** в установленому законодавством порядку відповідні заходи.

ПУНКТ 2

Інструкції зі збору та моніторингу статистичної інформації щодо осіб, які постраждали від торгівлі людьми, затвердженої спільним наказом Міністерства соціальної політики України та Міністерства внутрішніх справ України від 11.01.2016 № 4/5

Структурні підрозділи місцевих державних адміністрацій, відповідальними за проведення процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми:

- **проводить процедуру встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми**, з урахуванням результатів оцінювання потреб, що проводиться центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді
- **веде облік осіб**, які постраждали від торгівлі людьми
- **направляє постраждалу особу** до центру соціальної служби для сім'ї, дітей та молоді для проведення оцінювання потреб і надання соціальних послуг
- **залучає** у разі необхідності до організації надання допомоги постраждалій особі інших суб'єктів, які проводять заходи у сфері протидії торгівлі людьми, ініціює проведення спільних засідань за участю таких суб'єктів
- **забезпечує взаємодію** суб'єктів, які проводять заходи у сфері протидії торгівлі людьми
- у робочому порядку за потреби **надає підрозділу кримінальної поліції консультації** щодо проведення процедури встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, для інформування осіб, які постраждали від торгівлі людьми
- **інформує постраждалу особу** про її право звернутись до підрозділу кримінальної поліції для надання інформації або подання заяви про скоєний щодо неї злочин з торгівлі людьми
- **надає постраждалій особі** в письмовому вигляді контактні дані підрозділу кримінальної поліції з врученням Пам'ятки
- **невідкладно в телефонному режимі та не пізніше ніж через п'ять робочих днів** з дня отримання інформації про особу, яка постраждала від торгівлі людьми, письмово **інформує підрозділ кримінальної поліції** про виявлення такої особи (за згодою постраждалої особи або її законного представника)
- у разі коли постраждала особа не зверталася та не бажає співпрацювати з територіальним органом поліції, протягом п'яти робочих днів з дня отримання інформації про постраждалу особу **подає до підрозділу кримінальної поліції інформацію про вчинення злочину з торгівлі людьми та детальний опис обставин справи** без зазначення анкетних даних постраждалої особи з поміткою про її відмову співпрацювати з відповідним територіальним органом Національної поліції

невідкладно в телефонному режимі та **не пізніше ніж через добу письмово інформує підрозділ кримінальної поліції та службу у справах дітей** про виявлення дитини, яка постраждала від торгівлі дітьми

інформує постраждалу особу про види та порядок отримання допомоги, порядок отримання компенсації за моральну та/або матеріальну шкоду, заподіяну внаслідок експлуатації особами, які вчинили правопорушення, відповідно до законодавства

контролює та аналізує стан виконання плану реабілітації особи, яка постраждала від торгівлі людьми, та індивідуального плану соціального захисту дитини, яка опинилася в складних життєвих обставинах, дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, складеного для дитини, яка постраждала від торгівлі дітьми

ПУНКТ 6

Інструкції зі збору та моніторингу статистичної інформації щодо осіб, які постраждали від торгівлі людьми, затвердженої спільним наказом Міністерства соціальної політики України та Міністерства внутрішніх справ України від 11.01.2016 № 4/5

Структурний підрозділ органів Національної поліції:

- **приймає, розглядає заяви та повідомлення** щодо випадків торгівлі людьми, здійснює оперативні та слідчі дії відповідно до законодавства України
- **постійно проводить обмін інформацією** із відповідальним підрозділом, зокрема, щоквартальну звірку статистичних даних стосовно осіб, які потерпіли від торгівлі людьми, з метою моніторингу та аналізу ситуації щодо торгівлі людьми та організації надання допомоги всім виявленими особам, які постраждали від торгівлі людьми
- у робочому порядку **постійно надає відповідальному підрозділу інформацію** щодо діяльності підрозділу кримінальної поліції для перенаправлення осіб, які постраждали від торгівлі людьми
- **інформує у триденний строк** за згодою постраждалої особи або її законного представника про виявлення такої особи відповідальний підрозділ, у разі виявлення дитини, постраждалої від торгівлі людьми, – невідкладно інформує службу у справах дітей
- **інформує постраждалу особу** або її законного представника про **можливість установлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми**, про види та порядок отримання допомоги, порядок компенсації за моральну та/або матеріальну шкоду, заподіяну внаслідок експлуатації особами, які вчинили правопорушення, відповідно до законодавства
- **надає особі**, яка постраждала від торгівлі людьми, в письмовому вигляді **контактні дані** відповідального підрозділу із врученням Пам'ятки
- **направляє постраждалих осіб** (за згодою особи або її законного представника) до відповідального підрозділу для встановлення статусу особи, яка постраждала від торгівлі людьми, та отримання необхідної допомоги
- у разі виявлення дитини, постраждалої від торгівлі людьми, разом зі службою у справах дітей **терміново з'ясовує причетність батьків або осіб, які їх замінюють, до втягнення дитини у торгівлю людьми**
- за наявності підозр про причетність батьків або осіб, які їх замінюють, до втягнення дитини у торгівлю людьми, разом зі службою у справах дітей **оцінює рівень безпеки дитини та вживає передбачені законодавством заходи**

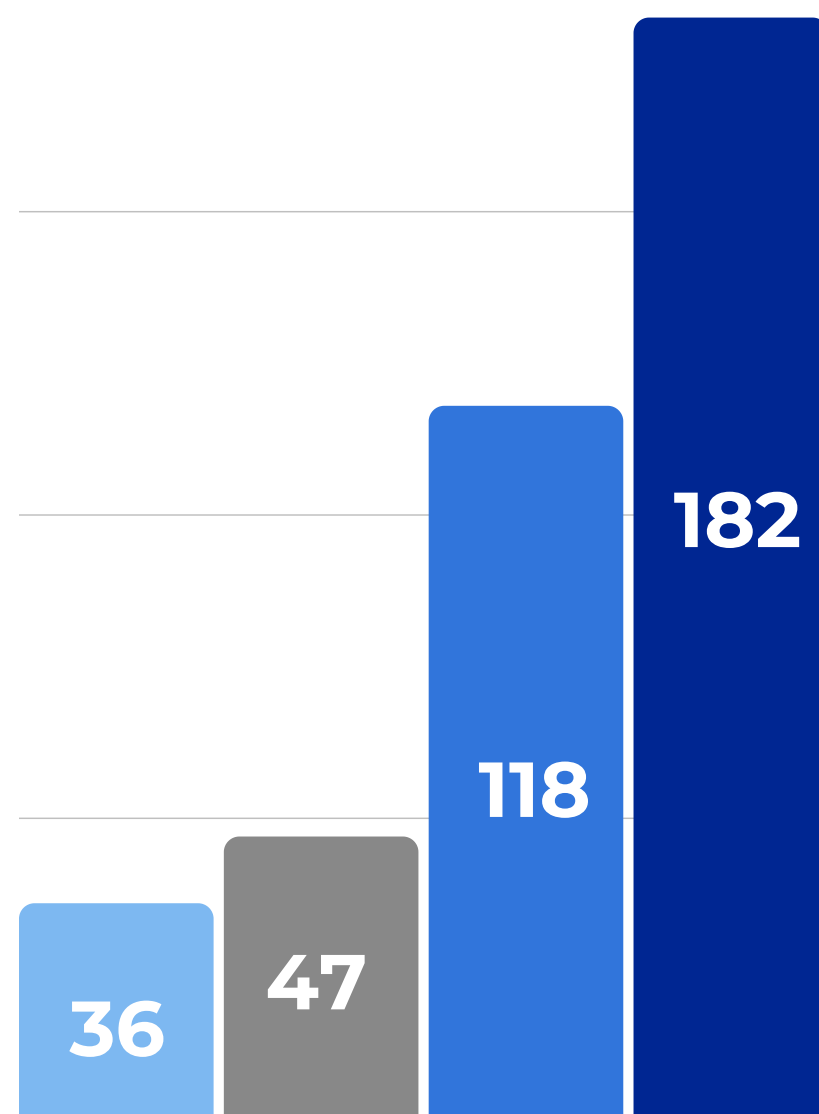
- надає відповідальному підрозділу **щокварталу до 10 числа місяця**, що настає за звітним, інформацію щодо осіб, які постраждали/потерпіли від торгівлі людьми, за формою згідно з додатком 2 до цієї Інструкції з метою моніторингу та аналізу ситуації з торгівлею людьми, зокрема серед внутрішньо переміщених осіб, та організації надання допомоги всім виявленим особам, які постраждали від торгівлі людьми

- у разі участі особи, яка постраждала від торгівлі людьми, в кримінальному судочинстві за згодою особи або її законного представника **не пізніше ніж через три робочі дні** подає до відповідального підрозділу інформацію, необхідну для пріоритетного забезпечення такої особи юридичною допомогою та психологічною підтримкою на весь період участі такої особи в кримінальному судочинстві

ВСТАНОВЛЕНІ СТАТУСИ ПОСТРАЖДАЛИМ ВІД ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

2021 рік 2022 рік
2023 рік 2024 рік

182 статусів

осіб постраждалих від торгівлі людьми

123 випадки
Змішана форма
(використання у збройних конфліктах та сексуальна/трудова експлуатація)

19 випадків
Використання у збройних конфліктах

15 випадків
Трудова експлуатація

13 випадків
Сексуальна експлуатація

7 випадків
Жебрацтво

4 випадків
Втягнення у злочинну діяльність

1 випадок
Продаж дитини

105 ЧОЛОВІКИ

67 ЖІНКИ

5 ХЛОПЧИКІВ

5 ДІВЧАТОК

НАЦІОНАЛЬНА
СОЦІАЛЬНА СЕРВІСНА
СЛУЖБА УКРАЇНИ

(044) 205 70 99

Контакти
відповідальних осіб

<https://nssu.gov.ua>

info@nssu.gov.ua

01601, м.Київ, вул. Еспланадна, 8/10